

תוכניות המגננה והמתקפה
של פיקוד דרום
ונספחי האחזקה והתחזוקה
במלחמת יום-הכיפורים

תוכניות המגננה והמתקפה של פיקוד הדרום (35)

כללי (36)

1. בחודש אוקטובר 73 היו למטכ"ל ולפיקוד דרום מספר תוכניות אב למגננה ולמתקפה.
2. תוכניות המגננה העיקריות היו:
  - א) תוכנית אב - מטכ"לית "סלע".
  - ב) תוכנית "שובד יונים", שאפשר לראותה כחלק מנוכנית "סלע".
3. תוכניות המתקפה העיקריות היו:
  - א. "צפניה".
  - ב. מתקפה נרחבת "בן חיל".
  - ג. מתקפה נרחבת "חתול המדבר".
- * כן היו תוכניות למתקפות באגפי האויב:-
  - א. מבצע "אור ירוק".
  - ב. "בנדיגו" - שנועדה לפגוע בסוללות של טילי קרקע אוויר על ידי ח"א וארטילריה.
4. תוכניות המגננה נועדו למקרים הבאים:
  - א. חידוש מלחמת ההתשה על ידי מצרים.
  - ב. נסיונות צליחה מוגבלים או רחבי היקף של המצרים.
  - ג. מלחמה כוללת.

---

(35) פרק זה דן ומפרט את תוכניות המגננה והמתקפה ומהם הניסוחים התחזוקתיים והחימושיים שנמצאו בארכיון צה"ל לתוכניות אלו.
(36) החומר הינו מתוך מלחמת יום הכיפורים בזירת דרום סקירה כללית טיוטא להערות מאי 1975.

תוכנית "סלע"

תוכנית המגננה "סלע", היא תוכנית אב מטכ"לית שנועדה למקרה של מלחמה כוללת.

כוונתה המוגדרת הייתה להגן על שלמות מרחב הפיקוד ע"י הגנה על קו תעלת סואץ ועם זאת נועדה לאפשר פתוח מתקפת - נגד ממזרח לתעלה ומעבר למתקפות לעברה המערבי.

הכוחות שהוקצו היו: אוג' 252, שתערך לצורך כך במערך הקידמי כולל הכנסת החטיבה העורפית לקו וקבלת חטיבת טנקים כעתודה אוגדתית וכן אוגדות המילואים 143 ו-162 שנועדו להנחתת מכות-נגד עיקריות ולמעבר למתקפה. תגבור מרש"ל ייעשה בתוכנית "סלע", על ידי חטיבת חי"ר 99 וכן טנקים.

השלבים העיקריים היו:

א. עד "ש" + 16 - נהול קרב המגננה על ידי כוחות סדירים וגיוס כוחות המילואים.

ב. עד "ש" + 72 - התארגנות אוגדות מילואים להתקפות נגד.

ג. עד "ש" + 120 - התארגנות שתי אוגדות להתקפות נגד וכוונות של אוגדה אחת למעבר למתקפה ממערב לתעלה.

ד. מ "ש" + 120 - כוונות שתי אוגדות למתקפה ממערב לתעלה.

במקרה שאוגדה אחת תגיע לסיני תוך נסיעה על גבי שרשראות אפשרי היה ריכוז שתי אוגדות בסיני עד "ש" + 72.

"שובך יונים" (גיר) (37) (38)

א. תוכנית "שובך יונים" נועדה למקרה של נסיון צליחה מצרי, והיא צריכה להיות מופעלת על ידי הכוחות הסדירים במערב סיני ומרש"ל, עד להגעת כוחות המילואים ומעבר לתוכנית המגננה "סלע". מכאן שתוכנית "שובך יונים" היא חלק מתוכנית "סלע", המתבצעת בשלבה הראשון.

ב. הכוחות שנועדו ל"שובך יונים" היו: אוגדה 252, מתוגברת בחטיבת טנקים נוספת וב-חמש סוללות ארטילריה. התוכנית קבעה, שהאוגדה תערך בקו התעלה על-ידי שתי חטיבות טנקים: 14 ו-401, וחטיבת חי"ר 275, ואילו חטיבת טנקים השלישית (460) תשמש כעתודה אוגדתית.

ההיערכות תהיה כדלקמן:

- 1) אחזקת הקו הקידמי, בכל המעוזים, על ידי שבע פלוגות חי"ר. (39)
- 2) פעילות בין המעוזים.
- 3) אחזקת שתי פלוגות טנקים ליד המעוזים.
- 4) תפיסת המעברים בג'ידי ובמיתלה ע"י כוח בה"ד 1 - "נישוף".
- 5) אחזקת שלושה גדודי טנקים, כעתודות בכל גזרה חטיבתית.
- 6) פריסת שתיים-עשרה סוללות ארטילריה.

ד. הגנת מרש"ל - על ידי היערכות כוחות מוגברים.

(37) איתן זאב, "שובך יונים"-תכנון וביצוע במבחן האש מערכות, גליון 276-277, עמ' 38 - 47.

(38) תוכנית "שובך יונים" קימת שובך יונים קטן ושובך יונים מורחב כפי שאושרה בקד"מ דמטכ"ל ב-2 מאי '73.

(39) כוחות החי"ר היו אמורים להיות מוחלפים בכוחות חי"ר סדירים מעולים.

תוכניות המתקפהכללי

7. ביסוד תוכניות המתקפה עמדו שיקולים עיקריים ונתונים אלה:
- א. בשל טי"ל קרקע-אוויר שברשות מצרים נוצר קושי בהפעלת חיל האוויר.
  - ב. במקרה של חידוש מלחמת ההתשה - הייתה כוונה לבצע מתקפה מוגבלת או לחבת היקף כדי למנוע את המשכחה.
  - ג. הצורך בגיוס כוחות מילואים כדי לעבור לפעילות התקפית, חייב מגננה שתמשך לפחות יומיים.
  - ד. בכל מקרה היה רצון להעביר את המלחמה לשטח אויב - אם מחוץ מגמה של היסול בסיסי הטיילים ועל ידי כך מתן חופש פעולה לח"א, או/אם למטרת הכרעה על ידי השמדת כוחות וכיבוש שטח.

8. מבצע "צפניה"

- א. מבצע "צפניה" נועד להעמיד את המצרים בפני מצב חדש ככל האפשר עם פתיחת מלחמת ההתשה, ואמור היה להתבצע לאחר 48 - 36 שעות מפתחתה.
- ב. הכוונה היתה לכבוש את הגדה המערבית של תעלת סואץ מהק"מ העשירי שמדרום לפורט סעיד, עד לג'סר אל-חוש שמצפון לקנטרה.
- ג. הכוחות האמורים להשתתף במבצע היו כוחות סדירים בפיקוד מפקדת אוג' 162 או 252 שכללו: חטיבת טנקים, חטיבת חי"ר, אגד ארטילרי וכוחות הנדסה שיצלחו את התעלה על גבי דוברות באזור הק"מ ה-27.8.
- ד. מבצע "צפניה" נועד גם לאפשר מעבר למבצע "בן חיל".

9. מבצע "בן חיל"

- א. מבצע "בן חיל" תוכנן כפיתוח של מבצע "צפניה" או כמבצע עצמאי שיבוצע 60 עד 72 שעות מפתחת המלחמה.
- ב. כוונת המבצע היתה לכבוש את הגדה המערבית של תעלת סואץ מפתחת קנטרה-סרבטיה ועד לפורט-פואד, ואת הגדה המזרחית של תעלת סואץ ממעוז "אורקל" ועד פורט פואד. הכוח היה אמור להיות בכוונות כדי לכבוש גם את מרחב פורט - פואד - פורד - סעיד.
- ג. הכוחות האמורים להשתתף במבצע היו אוגדה 162 או 143 בהרכב שתי חטיבות טנקים, חטיבת חי"ר מוגברת, אגד ארטילרי, כוח הנדסי, כולל גדוד גישור וכוח אמפיבי.

10. מבצע "חתול מדבר" (40) ("אבירי לב")
א. "חתול מדבר" היא תוכנית המתקפה המקיפה ביותר; היא נועדה להשתלט על המרחב שמערב לתעלה שבין פורט-סעיד בצפון ועד לגב'ל עתקה בדרום. בתוכנית, שהיתה אמורה להיות מופעלת ביום "ע" ועוד 5 ימים, נועדו להשתתף דוב כוחות הפיקוד:
- * אוגדה 162, שתצלה בגזרת קנטרה ותכבוש את השטח שבין פורט-פואד לאיסמעליה. אוגדה 143, שתצלה באזור דוור - סואר ותכבוש את השטח עד לג'בל עתקה בדרום. על פי התוכנית, היתה אמורה להכנס דרך אחד משני אזורי הצליחה ולהשתתף בקרב.
- * בגמר מבצע "חתול מדבר", שאמור היה להסתיים לאחר 48 שעות, עתידים היו כוחות הפיקוד לייצב קו הגנה על-ידי כוחות נ"ידיים בקו "צלחיה" - "אבו-חמד" (גבול הדלתה) - "עויבד" - "עתקה".
11. מבצע "בנדיגו"
א. לאחר אוגוסט 1970 הציבו המצרים ממערב לתעלה סוללות רבות של טילי קרקע אויר, שתפקידן היה למנוע חופש מעולה מחיל האויר הישראלי. מטרת מבצע "בנדיגו" היתה לפגוע, על ידי ח"א וארטילריה, בבסיסים של טילי הקרקע-אוויר ולהשמידם בתחום 30 ק"מ מקו התעלה - אם כמבצע בפני עצמו שנועד היה להיות מופעל עם פרוץ מלחמה ההתשה, או אם כמבצע מכין לקראת מבצע המתקפה הפיקודי.
- ב. מבצע "בנדיגו" היה מורכב משני חלקים לחילופין:
- (1) "בנדיגו סדיר" - התבסס על הכוחות הארטילריים הסדירים הנמצאים בסני, בתוספת תגבור. סה"כ כ-12 סוללות ארטילריה, ועוד ארבע סוללות למשימות "אבק שריפה" (פיזור "מוץ").
- (2) מבצע "בנדיגו כללי" - התבסס על סד"כ ארטילרי-סדיר ומילואים. סה"כ 30 סוללות ארטילריה, ועוד חמש סוללות למשימות "אבק שריפה".
- ג. "בנדיגו כללי" כלל שלושה שלבים:
- שלב א - מ"ש" פחות 120 דקות ועד "ש" ועוד 10: תקיפת בסיסי טילים באזור המרכזי של התעלה ובאזורה הדרומי.
- שלב ב - עד "ש" + 240 דקות: המשך תקיפת בסיסי טילים באזור הדרומי.
- שלב ג - אם יבוצע, יבוצע ביום "ע" + 1: תקיפת בסיסי טילים באזור הצפוני.
12. מבצע "אור ירוק"
א. מבצע "אור ירוק" אמור היה להערך במקביל ל"חתול מדבר" או כמבצע עצמאי חמישה או ששה ימים לאחר פרוץ הקרבות. יעודו היה ביצוע מהלך אוגף מחוץ לשדה המערכה העיקרי. על ידי השתלטות על מרחב החוף המערבי של מפרץ סואץ, מ"רס-גמסה" ועד "ביר-עדיב" שמדרום לעיר סואץ.
- ב. הכוחות שהוקצו למשימה היו מפקדת אוגדה, שתי חטיבות טנקים, חטיבת חיר"מ, מסוקי ח"א ונחתות חיל היס. ביצועיהם מותנים היו בהשגת עליונות אווירית במרחב.
-
- (40) סמוך למלחמה החל פיקוד בתכנון מבצע "אבירי לב", שנועד לבוא במקום "חתול מדבר".

תוכניות התחזוקה והאחזקה למבצעים השונים

מבצע "סלע" - נספח תחזוקה ואחזקה

1. למבצע "סלע" הוצא על ידי אג"מ פיקוד דרום מסמך ובו שינויים בתוכניות המקוריות:

... "עיקרי השינויים נובעים מהתפיסה שמבצע "סלע" הינו נדבך בתוך סה"כ המבצעים המתוכננים שיחילו ב"שובך יונים", לאחר מכן כניסה ל"סלע" ומתוך "סלע" ביצוע מבצעים התקפיים (תחכו אפשרות שמבצע "סלע" לא יבוצע כלל ומתוך "שובך יונים" יצאו למבצעים התקפיים)". ... (41)

הכוחות התחזוקתיים שהוקצו למבצע "סלע" (42)

מיועד לאוג' 162 *	גי"ש	283	גר"פ	.1	חר"פ
	דרום/מרש"ל	449	ביח"ש		
	דרום	294	ביח"ש		
	דרום	504	גר"פ		
	גי"ש	295	גר"פ		
מיועד לאוג' 143	דרום	223	פלי' איסוף	.2	הספקה
מיועד לאוג' 252	דרום	524	פלי' מרחבית		
	דרום	308	מח' אשפוז		
	גי"ש	243	גה"ס		
	דרום/מרש"ל	292	יח' הספקה מרחבית		
מיועד לאוג' 143	דרום	596	גה"ס	.3	חימוש
מיועד לאוג' 252	גי"ש	598	גה"ס		
בסיוע בלבד 24 ש. *	דרום	525	פל"הס 724		
	דרום	685	פל"הס		
	דרום	7/614	יח' אוטובוסים		
מיועד לאוג' 252	דרום	784	גש"ח נייד	.3	חימוש
מיועד לאוג' 143	דרום	862	גש"ח נייד		
מיועד לאוג' 162 *	גי"ש	867	גש"ח נייד		
	דרום	866	פלס"ד		
	דרום/מרש"ל	462	פלס"ד		
		674	גש"ח		

* במידה ואוגדה 162 תוקצה לפיקוד דרום.

בטבלה זאת רואים את סד"כ יחידות התחזוקה שהוקצו למבצע בדומה מאוד ליחידות שהוקצו ל"שובך יונים" מורחב.

(41) מתוך מסמך הפיקוד מפקדת פד"מ, אג"מ, ס. ב, 17 640 יולי 72.
(42) לא נמצאה פקודה, פרט לפירוט סד"כ התחזוקה במקורות שנמצאו במסמך הפיקוד, ס, ב, 335, מ-31 יולי 72.

"שובך יוניס" - נספח תחזוקה ואחזקה (43)

1. הפקודה התחזוקתית מפרטת:-
  - א. הוראות ארגון והצטיידות ליח' המיועדות לתגבר את הגזרות השונות לקראת "שובך יוניס".
  - ב. תחזוקת הכוחות בגזרות השונות.
  - ג. פירוט הסד"כ אשר יתגבר את הגזרות השונות בכל השלבים כמפורט בפרק האג"ס של הפקודה.
  - ד. סדר עדיפות לריכוז כוחות נמצא בנספח.
2. בנושא אפסנאות חי"ח מדגישים בפקודת התחזוקה:
  - א. רק"ם - הצטיידות יח' בטנקים ובתומ"תים תהיה באחריות היחידות המשגרות.
  - ב. רכב
  - 1) משאיות אשר בהחסנה בימ"ח ביר-תמדה ישמשו מקור לניוד הדרגים של חטיבות 14 ו-401 במקרה הצורך.
  - 2) רכב לניוד דרגי חט' 7 ממקורות מפג"ש ובכוננות תזוזה של 16 ש'.
3. חלפים
  - א. הכוחות יגיעו מצויידים עם חלקי חילוף בהתאם לתקן.
  - ב. המשך הספקת החלפים מגש"ח 784.
  - ג. הספקת חלפים לטנקי טירן באמצעות ס.ג 650 ובאחריות מפג"ש.
  - ד. קישור לשלוחת מצלח כמשך כל היממה.
4. תחמושת (44)
  - א. הכוחות יגיעו עם תחמושת תקנית כמפורט בסעיף הצטיידות.
  - ב. השלמת תחמושת ממה"ס 591 ברפידים ושלוחת מה"ס 591 - רומני, באחריות היחידות וברכב אורגני.

---

(43) לא תפורט כל הפקודה. ניתן לראותה במסמך ס.ב 1283, מ-17 לדצמבר '72 שלא שונתה עד המלחמה. נמצאת במשלוח 1041/84, תיק 87 בארכיון צה"ל.
(44) תחמושת הינה אפסניית חי"ח, וביוס כיפור בוצעה הפיקוח על חלוקתו באמצעות קצין תחמושת שבכל יחידה היה איש חימוש במקצוע.

5. "אחזקת חי"ח למבצע (45)

- א. הכוחות יגיעו עם חוליות/כתות טכניות אורגניות לאחזקה בדרג א'.
- ב. אחזקת חי"ח בדרג ב' תתבסס על המערך הקבוע בסיני אשר יתוגבר באלמנטים של אחזקה בהתאם למפורט בהמשך.
- ג. עם הורדת אגד ארטילרי 214 לסיני, יתוגבר גש"ח 784 בפלס"ד של פיקוד דרום אשר יגויס באחריות מחש"פ דרום בהרכב הר"מ:-
 (1) חמש כתות שרמן.
 (2) ארבע כתות רכב.
- ד. הצטיידות הפלס"ד בציוד אישי, כלי עבודה, דגמ"ח וערכות חלפים באחריות מחש"פ דרום.
- ה. אחזקת משאיות טרה ע"י חולית סוכל בונה גבעת דמב"ס, לפי קריאה באמצעות גש"ח 784.
- ו. גש"ח 784 יאחזק יח' ארטילריה 175 מ"מ באמצעים אורגניים. כסיוע לאחזקה תוקצה חוליה מבה"ד 20. הפעלת החוליה תיעשה לצורך על לפי אישור של אג"א ע. רכב ואחזקה.
- ז. חילוע:
- (1) מערך החילוע יפרס ליד הנפ"קים באחריות:-
 (א) יחש"מ 653 - עד ג'בל לבני.
 (ב) גש"ח 784 - שאר מרחב סיני.
- (2) חילוע רנ"מ פגוע או מקולקל באחריות היחידות באמצעים אורגניים בסיוע גש"ח 784.
- (3) היחידות יוודאו ציוד זוווד הרכב - רק"ם באמצעי גרירה, כבלים ומוטות גרירה.
- (4) פינוי לעורף - לפי פקודה באחריות גש"ח 784.
- ח. אחזקת צמ"ה באחריות גש"ח 784 באחריות בעלי מקצוע מחברת "קטריפטר" לפי קריאה.

(45) את כל פקודת "שובך יונים" על כל נספחיה ניתן למצוא בארכיון צה"ל, משלוח 1041/84, תיק 87 ובו פירוט הפקודה למבצע.

תכנית התחזוקה והאחזקה למבצעים התקפיים

מ ב צ ע " צ פ נ י ה " (46)

הכוחות למבצע הינם הכוחות הסדירים של 162 / 252.
תחזוקת הכוחות בין שלב ריכוז הכוחות עד "ש" של שלב הלחימה.
בשלב הראשון אמורה התחזוקה להתבסס על אמצעים אורגניים של היחידות ומילוי דרגים
לאחר תנועה מערומי דלק מיכליות באזור רומני, הכנת תחמושת ארטילרית בערומי קרקע
מנויידים על גבי רכב משא והכנת תחמושת טנקים בקו הקדמי. כל אלו באחריות האוגדה
המבצעת. קבלת תסכוקת במשיכה ממה"ס 591 / רומני באחריות היחידות.

בשלב הלחימה - חלק מדרג א' של הכוחות הצולחים ינוייד על גבי זחל"מים כלהלן:
חמש שעות מנוע עבור כל טנק צולח ו-חמש שעות מנוע עבור כל זחל"ם צולח. שניים-
עשר כדורים עבור כל טנק צולח, ו-עשרה ליטרים מים עבור כל חייל צולח.
הדלק לזחל"מים יועמס על גבי הזחל"מים הצולחים עם הכוחות ולא על גבי זחל"מים
מיוחדים.

יתרת דרג א' תועמס על גבי משא רב מינוע באזור רומני ותקודם בהתאם לתכנון
האוגדה. האוגדה תפעיל מערך אחזקה אוגדתי מצומצם, אשר יכלול גש"ח 784 (כאשר
פלוגה תנוייד לפי פקודה).
פרק האחזקה פורט בפקודה בכמה שורות, ובין היתר מפורט שם: "...חילוץ לצירי תנועה
באחריות היחידות ובאמצעים אורגניים, הקמת נקודת חילוץ באזור הצליחה והקמת גשרים
באחריות האוגדה באמצעות גש"ח 784..."

מ ב צ ע " ב נ ח י ל " (47)

תחזוקה

לתכנית נלווים פקודת הסעים מפורטת שעיקריה: תנועת שדרות רכב על גבי מובילים
ורכבות, תנועת טנקים על ששראות רק בנתיבי תנועה לטנקים (ולא על כבישים),
תנועה ב-שלושה צירים:

א. צומת גילת-כרם שלום-אל עריש-רומני.

ב. משמר הנגב-באר שבע-קציעות-אבו עגילה-אל עריש-רומני.

ג. משמר הנגב-באר שבע-קציעות-ג'בל ליבני-רפידים-טסה-בלוזה-רומני.

הפיכת ציר אל עריש-רומני לחד סיטרי (סגור לכוון מזרח), הקצאת מובילים, פיקוח
הסעים ע"י מרכז תנועות פיקודי, פריסת נפ"קים, איכון נקודות הכוונה, נקודות
חילוץ, נקודות עזרה ראשונה. תחזוקת הכוחות מתבססת בתכנית זו על המערך המטכ"לי
בסיני, המערך הפיקודי בסיני, אמצעים אורגניים של היחידות המשתתפות במבצע
ואמצעים נוספים שיגויסו לצורך ביצוע המבצע.

אחזקה

תוכננה אספקת תחמושת גם בהישט וגם בהיטס (48).
התכנית מפרטת הספקת חלקי חילוף, הקצבת אמצעי גרירה, מנופים וצמ"ה וקובעת
נקודות חילוץ ונוהלים לפינוי רק"ם בשלבי הלחימה ולאחריה.

---

(46) הפקודה עצמה לא נמצאה למעט באופן כללי בדו"ח אפסנאות הפיקוד. חבילה 81
בארכיון צה"ל, מ-6 אוק' 75.

(47) שם;
(48) תחמושת הינה באחריות החימוש ולא באחריות התחזוקה במלחמת יו"כ.

ת כ נ י ת "ח ת ו ל מ ד ב ר" (49) ("אבירי לב")

תחזוקה

ריכוז הכוחות תוך 165 שעות. הובלת טנקים, ארטילריה וצמ"ח במובילים ורכבות משטחי ההתארגנות לשטחי הכינוס. תכנון זמנים לכל סכב.

הפקודה מפרטת שלושה שלבים עיקריים:-

שלב א' - ריכוז הכוחות והשהיה בשטחי הכינוס עד תום הגיוס וההתארגנות.

שלב ב' - עד יום ה"ע", שאומרת שעם גמר גיוס והתארגנות מערך המילואים יתווספו הכוחות הבאים:-

- 1) שלוחת מה"ס 591 בביר-תמדה ובביר-חסנה.
- 2) מתקן דלק באל-עריש.
- 3) מערכי תחזוקה אוגדתיים.
- 4) יחידות אפסנאות ניידות בדרג מטכ"ל.

אחזקה לשלב ב': "תגבור הכוחות בכוחות חימושיים מהגש"חים הניידים".

שלב ג' - מיום ה"ע" ובמתקפה תחזוקת הכוחות תהיה כלהלן:

- 1) אוגדה 162 הפועלת בגזרה הצפונית תפעיל מערך תחזוקה אוגדתי נייד באחרייתה.
- 2) האוגדות הצולחות תארגנה רת"קים, אשר יופעלו בעקבות הכוחות ובאחריית האוגדות, כדי להבטיח קיום עצמאי ב-72 שעות.

רת"קים אלו כללו כוחות חימוש (אחזקה).

תכנית זו, בקוויה הכלליים, הוצגה כשבועיים לפני המלחמה, על ידי קי אפסנאות דרום בפני רמ"ח תחזוקה וראש אגף תחזוקה במטכ"ל/אג"א אולם התכנית לא נתקבלה על דעתם. לטענתו של קא"כ דרום לא היה סיפק בידינו לעבד את התכנית ולהפיצה. הוא גם לא הציגה בפני אלוף הפיקוד. על אף שהתכנית לא אושרה ולא עובדה היא שימשה בסיס לכיצוע הסעים במלחמת יום הכיפורים.

מ ב צ ע "ב נ ד י ג ו"

לא נמצאה פקודת תחזוקה ואחזקה (50).

מ ב צ ע "א ו ר י ר ו ק" (51)

הוצאה פקודת מנהלה ע"י אג"א -מצפ"ע לגבי מבצע "אור ירוק". (הפקודה נמצאה על ידי).

כללי

ארגון ואחריית לתחזוקת הכוחות המשתתפים באחריית פיקוד מרש"ל (52) באמצעות מפקדת אוגדה 440, למעט חיל ים וחיל אויר.

(49) הפקודה נמצאת בעמודים 5-6, בחוברת מלחמת יום הכיפורים, דו"ח אפסנאות הפיקוד מ-6 אוק' 75.

(50) לא נמצאה בארכיון צה"ל ובמה"ד היסטוריה.

(51) נמצא מברק במשלוח 1041/84, תיק 63 בארכיון צה"ל (סימוכין מב-1-2903 ת, ב, 0194).

(52) פיקוד מרשל לא יפורט בעבודה זו.

הפקודה מפרטת:

- א. תחזוקת הכוחות תתבסס:
- (1) בשטחי כינוס - ופירוט.
  - (2) במבצע, הזנת תספוקת סיוע רפואי.
  - (3) ארגון דרגים ורמות מלאי.

אחזקה

אחזקת רק"ם/ רכב ויחידות חימוש אורגניות צמודות לכוחות לביצוע תיקונים בדרג א' ו-א' 1 ובהתבסס על כח החימוש מתוך סד"כ מרש"ל.

דרג א' - באמצעות חט"ג אורגני.

דרג ב' - באחריות סדנת מרש"ל אשר תתוגבר באלמנטים הבאים:

- (1) מחלקת טיר נים מסדה"ט 274.
- (2) מחלקת רכב ב' מיחש"מ 653, ב"ש - מחנה נתן.
- (3) חולית שרמן מיחש"מ 652 (שני מכוונאים, חשמלאי אחד ושני מסגרי תותחים).
- (4) חולית נשקים מיחש"מ 653.

מ ב צ ע " א ב י ר י ל ב "

פקודת "אבירי לב" הינה הפקודה לצליחת הכוחות המתבססת על פקודת "חתול מדבר". הצליחה שנועדה לליל ה-12-13 אוק' נדחתה, הן משיקולים טקטיים (עיכוב במהלכים המצריים ורצון להביא לכתישת כוחותיהם בגדה המזרחית לפני הצליחה) והן משום שציווד הצליחה עדיין לא היה מוכן.

מבצע העברת הדוברות ופינוי הצירים נמשך בימים 12, 13 ו-14 אוק'. (53)

ביום 14 אוק' הוצאה פקודת תחזוקה פיקודית למבצע הצליחה (נספח מנהלה לפקודת "אבירי לב"). נקבע שהצליחה תתבצע על ידי אוגדה 143, כשאוגדה 162 משמשת כעתודה הן על מנת לקדם נסיונות מצריים לנתק את הכוחות הצולחים על ידי תקיפות מצפון ומדרום, והן על מנת לסייע בהבקעה אם תיתקל אוגדה 143 בקשיים.

אחזקת חי"ח - "אבירי לב"

א. ... "בשלב הצליחה:-

- (1) אוגדה 143, העולחת ראשונה, אחראית על הקמת נקודות חילוץ באזור הגשרים, עבור כל הכוחות הצולחים.
- (2) לצורך זה יוקם כח חילוץ מיוחד, שיקרא כח חיים (54), ת"פ אוג' 143 ובהרכב:-
  - א) 2 טנקי חילוץ מאוג' 143.
  - ב) 2 טנקי חילוץ מאוג' 162.
- (3) 2 טנקי חילוץ מאוג' 162 יעברו ת"פ אוג' 143, כולל אמצעי חילוץ וכ"א.
- (4) מפקד על כח חיים יהיה חיים רזון.
- (5) הפעלת כח חילוץ זה בהתאם לתכנון אוגדתי.
- (6) יש להגיש דרישה לאמצעי חילוץ נוספים הדרושים.

(53) עותק מהפקודה ניתן לראות בתיק מלחמת יום הכיפורים, דו"ח אפסנאות הפיקוד, (54) המדובר בחיים רזון, ק' אחזקה גייסות השריון ביוה"כ.

ב. בשלב הלחימה: -

- (1) האחזקה תושעת על מתן עצמאות תחזוקתית לאוגדות במגבלות הר"מ:-
- (א) הפלוגות הבסיסיות של 143 ו-162 לא יעברו את קו המים וישארו ת"פ מ"פ' יחש"ם 674, אשר יהיה אחראי לתיקון כל הרק"ם אשר יתקלקל או יפגע בגדה הקרוכה.
  - (ב) כל אוגדה בגזרתה תעביר בשלב ראשון, אך לא לפני "ש"ס+16 או בהתאם לקריאת הקרב, פל' קדמית אחת מודכבת מכיתות מפקדות על זחל"מים ונ"נ. החלקים הכבדים והרכיבים יועברו רק בשלבים יותר מאוחרים.
  - (ג) חת"פים והדרגים יעברו בצמוד לכוחות.
  - (ד) עם גמר השב"ש יש לקדם כוחות נוספים לצורך טיפול ברק"מ מקולקל.
  - (ה) יש להבטיח חילוץ רנ"מ לצירים ע"י הכוחות והקמת נקודות ריכוז אוגדתיות.
  - (ו) לאחר גמר שב"ש ובהתאם להתפתחות הקרב, ינוע בעקבות כל אוגדה הגש"ח לצורך מתן אחזקה.
  - (ז) גש"ח אוגדה 252 יתחזק את אוגדה 252 בהתאם לתכנית אוגדתית.
  - (ח) יש להבטיח תדרוך היחידות על דיווח מידי, שיפרט את מיקום הכלי הפגוע/ מקולקל ומהות התקלה. דיווח זה יש להעביר במהירות עד רמת הפיקוד...

(2) מה היתה הפקודה שהוצאה בפועל למבצע הצליחה ?

ב-19 באוק' הוצאה על ידי ק' אפסנאות פקודת תחזוקה לכוחות:

תחזוקה

אוג' 143 - אגד תחזוקה ב"צלון".

אוג' 162 - אגד תחזוקה ידלג, לפי פקודה, ויפרוס באזור נר-אורי.

אוג' 252 - מחצית אגד התחזוקה, בהתאם לסד"כ הצולח, תדלג ותפרוס מאזור "לקקו" ודרומית על ציר "לכסיקון". מחצית שניה תישאר במקומה.

כן פורטה שיטת התחזוקה והשליטה בצירים.

אחזקה

אוג' 143 - 2 פל' קדמיות מגש"ח יעברו את קו המים ויאחזקו בעקבות האוגדה. פל' בסיסית מגש"ח 062 ויתרת הפל' ימצאו באזור "צלון" ויאחזקו את יתרת כוחות האוגדה.

אוג' 162 - גש"ח 867 ידלג ויפרוס באזור "נר-אורי" ויפעיל פלוגות קדמיות בעקבות הכוחות.

אוג' 252 - (1) 2 פלוגות קדמיות יניידו כוחות אחזקה בעקבות הכוחות.

(2) שאר הגש"ח יושאר במקומו, כאשר פלוגה קדמית שרמן תשרת את חטיבה 875.

(3) יחש"מ 674 יקבל אחריות על אזור הצליחה ממזרח למים החל מ-019400 ובאישור נוסף.